ЗІҐМУНД ФРОЙД УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНА USFU

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	**АКАДЕМІЧНЕ ЛІДЕРСТВО ТА УПРАВЛІННЯ НАУКОВИМИ ПРОЄКТАМИ**	
Викладач (-і)	**МИКОЛА МАКСИМОВ ВОЛОДИМИРОВИЧ**	
Контакт викладача	mykola.maksymov@usfu.edu.ua	
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)	
Семестр вивчення	IV	
Обсяг дисципліни	Кредитів ЄКТС: Усього годин: Лекцій: Практичних / семінарських занять: Самостійної роботи:	3 90 10 6 74
Форма контролю	**ЗАЛІК**	
Статус дисципліни	Вибіркова	
Мова вивчення	Українська	

АНОТАЦІЯ

Дисципліна спрямована на формування у здобувачів третього освітньо-наукового рівня (аспірантів) системних знань і практичних навичок у сфері академічного лідерства, стратегічного управління та організації наукових досліджень. Вона поєднує теоретичні засади лідерства з практичними інструментами управління проєктами, включаючи планування, фінансування, командну взаємодію та оцінювання результатів.

Особлива увага приділяється розвитку компетентностей у сфері академічної доброчесності, міжнародної співпраці та використанню інноваційних технологій у дослідницькій діяльності. Дисципліна забезпечує інтеграцію психологічних знань із сучасними управлінськими практиками, що дозволяє аспірантам ефективно керувати науковими колективами та реалізовувати проєкти різного рівня складності.

Курс створює основу для підготовки майбутніх науковців і керівників, здатних поєднувати лідерські компетентності з навичками управління дослідженнями у глобальному академічному середовищі.

МЕТА І ЗАВДАННЯ

Метою дисципліни «Академічне лідерство та управління науковими проєктами» є формування у студентів системних знань і практичних навичок щодо організації, керівництва та ефективного управління науковими дослідженнями й освітніми проєктами. Дисципліна спрямована на розвиток компетентностей у сфері стратегічного планування, командної взаємодії, академічної доброчесності та інноваційного менеджменту в науці.

Завдання з дисципліни «Академічне лідерство та управління науковими проєктами» полягає у формуванні здатності студентів ефективно організовувати та координувати дослідницькі колективи, застосовувати сучасні методи управління й стратегічного планування. Особлива увага приділяється розвитку навичок лідерства, академічної доброчесності та використанню інноваційних технологій у реалізації наукових проєктів.

Основні завдання:

– Формування лідерських компетентностей: навчити студентів принципам академічного лідерства, стилям керівництва та методам мотивації наукових колективів.

- Управління науковими проєктами: ознайомити з сучасними підходами до планування, реалізації та моніторингу дослідницьких програм.
- Фінансування та грантова діяльність: сформувати навички підготовки заявок, роботи з грантовими програмами та управління ресурсами.
- Командна взаємодія: розвинути здатність до ефективної комунікації, розподілу ролей та вирішення конфліктів у дослідницьких групах.
- Академічна доброчесність: забезпечити розуміння етичних норм, прозорості та відповідальності у науковій діяльності.
- Інноваційний менеджмент: навчити інтегрувати цифрові технології, штучний інтелект та сучасні інструменти управління у дослідницькі процеси.
- Міжнародна співпраця: сформувати компетентності для участі у міжнародних консорціумах, програмних об'єднаннях та міждисциплінарних дослідженнях.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Навчальна дисципліна «Академічне лідерство та управління науковими проєктами» складається з двох змістовних модулів:

Змістовний модуль 1. Основи академічного лідерства

Тема 1. Поняття та моделі академічного лідерства

Академічне лідерство розглядається як здатність організовувати наукову діяльність, спрямовувати розвиток освітніх програм та формувати культуру досліджень. У межах теми аналізуються класичні та сучасні моделі лідерства, їх застосування у науковому середовищі та вплив на ефективність колективної роботи.

Тема 2. Стратегії управління науковими колективами

Тема присвячена методам організації роботи дослідницьких груп, розподілу ролей та відповідальності. Розглядаються підходи до стратегічного планування, управління ресурсами та забезпечення продуктивності команди в умовах академічної конкуренції.

Тема 3. Мотивація та розвиток команди

У центрі уваги — психологічні механізми мотивації та підтримки професійного розвитку членів наукового колективу. Аналізуються інструменти стимулювання творчості, підвищення залученості та формування сприятливого середовища для інновацій.

Тема 4. Академічна доброчесність та етичні стандарти

Тема охоплює принципи академічної доброчесності, етичні вимоги до науковця та психолога, а також міжнародні стандарти дослідницької діяльності. Вона формує розуміння відповідальності, прозорості та етичної поведінки у професійній практиці.

Тема 5. Комунікація та вирішення конфліктів у науковому середовищі

Розглядаються особливості академічної комунікації, методи ефективного діалогу та стратегії врегулювання конфліктів у дослідницьких колективах. Тема спрямована на розвиток навичок конструктивної взаємодії та підтримання здорового психологічного клімату.

Змістовний модуль 2. Управління науковими проєктами

Тема 6. Методи планування та організації досліджень

Тема висвітлює сучасні інструменти планування наукових проєктів, визначення цілей та етапів дослідження. Особлива увага приділяється методологічній структурі та управлінню часовими й ресурсними обмеженнями.

Тема 7. Фінансування науки та грантова діяльність

Аналізуються джерела фінансування наукових проєктів, принципи роботи з грантовими програмами та підготовка заявок. Тема формує навички ефективного управління фінансовими ресурсами та стратегічного залучення інвестицій у дослідження.

Тема 8. Інноваційні технології та цифрові інструменти в управлінні

Розглядається роль цифрових платформ, штучного інтелекту та інноваційних технологій у процесі управління науковими проєктами. Тема акцентує на інтеграції сучасних інструментів для оптимізації дослідницької діяльності.

Тема 9. Міжнародна співпраця та міждисциплінарні проєкти

У темі аналізуються можливості участі у міжнародних консорціумах, програмах та міждисциплінарних дослідженнях. Вона спрямована на розвиток компетентностей у сфері глобальної наукової комунікації та інтеграції знань.

Тема 10. Оцінювання ефективності та результатів наукових проєктів

Тема присвячена методам аналізу результатів досліджень, визначенню показників успішності та впливу наукових проєктів. Вона формує навички критичного оцінювання та підготовки звітності відповідно до міжнародних стандартів.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні:

1. Якименко І., Штефан Є., Лук'янихін В. *Управління науковими проєктами: навч. посіб.* Київ: НУХТ, 2022. 139 с.
2. Bass B. M. *Two decades of research and development in transformational leadership.* European Journal of Work and Organizational Psychology, 1999, 8(1), 9–32.
3. Anantatmula V. S. *Project manager leadership role in improving project performance.* Engineering Management Journal, 2010, 22(1), 13–22.
4. Ahmed R., Philbin S. P., Cheema F. E. A. *Systematic literature review of project manager's leadership competencies.* Engineering, Construction and Architectural Management, 2021, 28(1), 1–30.
5. Salimimoghadam S., Ghanbaripour A. N., Tumpa R. J., Watanabe T. *Core leadership competencies of project managers for enhancing project success.* Smart and Sustainable Built Environment, 2025.
6. Clarke N. *Emotional intelligence and its relationship to transformational leadership.* Journal of Organizational Behavior, 2010.
7. Almeida F., Simões J. *Leadership challenges in agile environments.* International Journal of Information Technology Project Management, 2021.
8. Araújo C. A. *Bibliometria: evolução histórica e questões atuais.* Em Questão, 2006.
9. Casemiro Í. P., Azevedo-Ferreira M. *Characteristics, research focuses and trends on leadership in project management: a bibliometric analysis.* Future Studies Research Journal, 2023.
10. Bočková K., Procházka D. A., Guga M., Shahzad I. A. *Academic leadership beyond hierarchy: balancing autonomy, trust, and collaboration in university teams.* Frontiers in Education, 2026.

Додаткові:

1. Turner J. R., Müller R. *On the nature of the project as a temporary organization.* International Journal of Project Management, 2003.
2. Martinsuo M., et al. *Project management in engineering, construction, and architecture.* 2022.
3. Nixon P., Harrington M., Parker D. *Leadership performance is significant to project success or failure.* International Journal of Project Management, 2012.
4. Rosenberg M. *Competence and performance in project leadership.* 1988.

5. Woodruffe C. *Competency-based frameworks in leadership.* 1991.
6. Limsila K., Ogunlana S. *Performance and leadership competencies in project management.* 2008.
7. Baker H. K., Kumar S., Pattnaik D. *Research constituents and collaboration patterns in forecasting.* Journal of Forecasting, 2021.
8. Chen G., Xiao L. *Selecting publication keywords for domain analysis in bibliometrics.* Journal of Informetrics, 2016.
9. Bernardi E., Carlucci S., Cornaro C., Bohne R. A. *Rating systems for assessing environmental impact of buildings.* Sustainability, 2017.
10. Aria M., Cuccurullo C. *Bibliometrix: An R-tool for science mapping analysis.* Journal of Informetrics, 2017.

Інформаційні ресурси:

1. International Journal of Project Management — https://www.journals.elsevier.com/international-journal-of-project-management (journals.elsevier.com in Bing)
2. Frontiers in Education — https://www.frontiersin.org/journals/education
3. Emerald Insight (Smart and Sustainable Built Environment) — https://www.emerald.com/insight
4. Future Studies Research Journal — https://www.futurejournal.org
5. Національна академія наук України — https://www.nas.gov.ua
6. European Association for Research Managers and Administrators (EARMA) — https://earma.org
7. UNESCO Science and Research — https://www.unesco.org/en/science
8. Horizon Europe (EU Research Programmes) — https://research-and-innovation.ec.europa.eu (research-and-innovation.ec.europa.eu in Bing)

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Підсумковою формою контролю з освітнього компонента є **залік**, який виставляється за результатами роботи здобувача освіти протягом семестру на основі загальної суми набраних балів. Окремий підсумковий контрольний захід для отримання заліку не передбачається.

Поточне оцінювання здійснюється за результатами роботи на практичних/семінарських заняттях, виконання самостійних, індивідуальних та інших передбачених програмою завдань. Максимальна кількість балів за окреме заняття або інший вид роботи виставляється за умови повного і правильного виконання завдань, ґрунтовного володіння матеріалом, розуміння основних понять і закономірностей теми, здатності аргументовано висловлювати власну позицію, застосовувати набуті знання та формулювати обґрунтовані висновки.

У разі неповного виконання завдань, наявності змістових помилок, недостатньої аргументованості відповідей або часткового володіння навчальним матеріалом кількість балів зменшується відповідно до рівня виконання роботи. Підсумкова оцінка за освітній компонент визначається як сума балів, отриманих здобувачем освіти протягом семестру за всі передбачені види навчальної роботи.

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ КУРСУ

Вивчення курсу ґрунтується на принципах академічної доброчесності, професійної відповідальності, самостійності, взаємної поваги та інтелектуальної відкритості.

Академічна залученість. Очікується систематична підготовка до занять, опрацювання рекомендованих джерел, активна участь у дискусіях, практичній та аналітичній роботі.

Самостійність. Здобувач освіти несе відповідальність за власну освітню траєкторію, своєчасне опрацювання матеріалів курсу та надолуження пропущених тем.

Академічна доброчесність. Неприпустимими є плагіат, фабрикація і фальсифікація даних, списування, несанкціоноване використання чужих матеріалів та інші форми академічної недоброчесності.

Академічна комунікація. Взаємодія в межах курсу має відповідати стандартам професійної етики: аргументованість позицій, коректність дискусії, повага до альтернативних поглядів і відповідальне використання професійної термінології.

Конфіденційність та етика. Під час аналізу клінічних, консультативних, дослідницьких або інших професійних випадків обов'язковим є дотримання принципів конфіденційності, захисту персональних даних і професійної етики.

Використання цифрових та ШІ-інструментів. Цифрові сервіси та інструменти штучного інтелекту можуть використовуватися як допоміжні засоби навчання за умови збереження авторства, академічної самостійності, критичної перевірки отриманих результатів і дотримання вимог академічної доброчесності.

Професійний стандарт. У межах курсу підтримується культура, наближена до професійного та наукового середовища: точність формулювань, доказовість тверджень, критичне мислення, відповідальність за власні висновки та повага до стандартів психологічної науки і практики.